

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Předběžné opatření ve věcném záměru civilního řádu soudního

Dne 15. 11. 2017 Ministerstvo spravedlnosti České republiky zveřejnilo základní teze nového civilního soudního řádu (dále „Věcný záměr ČŘS“).[1] Jakkoli se pak jedná pouze o návrh poskytnutý veřejnosti k diskusi, je ze zveřejněného materiálu zřejmý směr, jakým by se nová právní úprava měla ubírat. V následujícím článku se budu zabývat tou částí Věcného záměru ČŘS, která se vztahuje k institutu předběžného opatření.

Stručně k předmětu a koncepci Věcného záměru ČŘS

Předmětem Věcného záměru ČŘS je formulace základních tezí nového procesního řádu pro civilní sporné řízení, a proto neobsahuje řízení exekuční, rozhodčí, insolvenční ani nesporné.[2] Předmětem Věcného záměru ČŘS není rovněž doručování, které je zamýšleno upravit jednotlivě pro všechny soudy v jednom předpisu, stejně jako úpravu pravomoci, příslušnosti či obsazenosti soudů.[3] Stranou Věcného záměru ČŘS rovněž zůstává vyřešení právní otázky pokračování dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí zakotveného ve dvou právních předpisech, jakkoli se autoři Věcného záměru ČŘS kloní spíše ke sjednocení právních úprav výkonu rozhodnutí, resp. ke spojení s exekučním řádem[4], což je, dle mého názoru, vhodné řešení *de lege ferenda*.

Věcný záměr ČŘS je založen na tzv. sociální koncepci civilního procesu, která je podle svého autora, Franze Kleina, nazývána Kleinovou koncepcí.[5]¹⁶¹ Sociální koncepce civilního procesu upřednostňuje rychlé odklizení sporu, který představuje tzv. sociální zlo, a to, pokud možno, s co nejnižšími náklady. Významným rysem uvedené koncepce je rovněž povinnost stran k pravdivosti a úplnosti v jejich tvrzeních.[7] Na Kleinově koncepci je založen rovněž rakouský civilní řád soudní, který má být, zejména vzhledem ke společné právní historii, inspiračním zdrojem rovněž pro novou českou právní úpravu civilního procesu.[8]

Úprava předběžných opatření ve Věcném záměru ČŘS

Obecně

Navrhovaná úprava předběžných opatření se nachází v části 5, hlavě II., dílu 1 Věcného záměru ČŘS, přičemž autoři Věcného záměru ČŘS v souvislosti s úpravou předběžného opatření uvádí, že dosavadní právní úprava je vzhledem k principu právního státu, jakož i z hlediska práva na spravedlivý proces, nevyhovující, když na straně jedné značně omezuje faktickou dosažitelnost předběžného opatření, a to zejména nutností prokázat důvod předběžného opatření či nezbytností složit jistotu, přičemž na straně druhé příliš omezuje odpůrcovo právo na slyšení, čímž nezachovává rovnost zbraní.[9] Osobně současnou právní úpravu předběžných opatření za až tak nevyhovující nepovažuji, neboť určitá nerovnost zbraní je dle mého názoru v případě předběžných opatření nezbytná, když v opačném případě by mohlo dojít k popření jejich účelu.

Předběžná opatření mají být nově upravena na jednom místě, tedy nikoli jako dosud jednak v části týkající se činnosti soudu před zahájením soudního řízení a jednak v části týkající se řízení v prvním stupni, což lze nepochybně přivítat.

Podle bodu 414 Věcného záměru ČRS v průběhu řízení i před jeho zahájením může soud k ochraně navrhovatelova práva nařídít předběžné opatření, kterým může buď **zajistit právo navrhovatele**, nebo **zatímně upravit poměry mezi stranami**. O zajištění by podle Věcného záměru ČRS mohl soud nově rozhodovat i po právní moci rozsudku, pokud dosud neuplynula lhůta k plnění, čímž by mělo dojít k odstranění rizika zmaření exekuce v případě, že by byla rozsudkem stanovena lhůta k plnění v délce, která by fakticky oddalovala vykonatelnost a možnost podat návrh na výkon rozhodnutí.[\[10\]](#)

I nadále by tak mělo být zachováno předběžné opatření zajišťovací, kterým by bylo možno zajistit právo navrhovatele, pokud by hrozilo, že jeho prosazení bude zmařeno nebo podstatně ztíženo, a předběžné opatření, kterým by mohly být zatímně upraveny poměry mezi stranami v případě, že by se to jevilo jako nutné pro odvracení těžko nahraditelné škody nebo značné újmy.

Zamýšlené vymezení zajišťovacího předběžného opatření v sobě obsahuje dvě skutkové podstaty[\[11\]](#):

- hrozbu zmaření či podstatného ztížení exekuce pro peněžitý nárok;
- hrozbu, že nebude možno prosadit nárok jiný než peněžitý[\[12\]](#) (obdoba potřeby zatímní úpravy poměrů dle OSŘ).

Ve vztahu k předběžnému opatření, kterým má dojít k zatímní úpravě poměrů mezi stranami, dochází ve Věcném záměru ČRS k pregnantnějšímu vymezení proti OSŘ, když podle dosavadní právní úpravy může předseda senátu nařídít předběžné opatření, je-li třeba, aby byly zatímně upraveny poměry účastníků, přičemž podle Věcného záměru ČRS lze zatímně upravit poměry mezi stranami tehdy, **jeví-li se to jako nutné pro odvracení těžko nahraditelné a značné újmy**. Dle mého názoru bude při zachování uvedené textace (těžko nahraditelné a značné újmy) v praxi docházet k méně častému nařízení tohoto druhu předběžného opatření, protože ne každá újma musí být současně značná a těžko nahraditelná. Věcný záměr ČRS přitom obě podmínky stanovuje kumulativně. Má-li být nicméně dosaženo co nejširší možnosti k využití uvedeného institutu, nabízí se změnit spojku „a“ na spojku „nebo“.

Obsahem předběžného opatření může být dle bodu 416 Věcného záměru ČRS zejména povinnost odpůrce:

- něco vykonat, něčeho se zdržet nebo něco snášet;
- nenakládat s věcí;
- složit věc do soudní úschovy;
- platit navrhovateli v nezbytné míře výživné;
- poskytnout navrhovateli alespoň část pracovní odměny, jde-li o trvání pracovního poměru a navrhovatel ze závažných důvodů nepobírá pracovní odměnu.

Okruh povinností, které lze odpůrci uložit, je tedy totožný s aktuální právní úpravou v OSŘ, a to včetně zachování demonstrativního výčtu.[\[13\]](#) Věcný záměr ČRS rovněž upravuje možnost uložit předběžným opatřením povinnost třetí osobě, pokud je to nutné pro splnění povinnosti uložené odpůrci a lze-li to na třetí osobě spravedlivě žádat. Oproti stávající úpravě v OSŘ tak dochází k modifikaci, neboť dle § 76 odst. 2 OSŘ nebylo třeba, resp. nebylo to výslovně uvedeno, aby uložení povinnosti bylo nutné pro splnění povinnosti uložené odpůrci. Uvedený výklad byl však zastáván v odborné literatuře.[\[14\]](#)

Ve shodě s judikaturou ke stávající právní úpravě předběžného opatření[\[15\]](#) je následkem právního jednání učiněného v rozporu se zákazem uloženým předběžným opatřením i podle Věcného záměru ČRS absolutní neplatnost takového jednání, kterýžto následek však ve Věcném záměru ČRS není výslovně uveden.[\[16\]](#) Výslovné stanovení uvedeného následku, jakkoli by je bylo možno označit za

nadbytečné, nicméně považují za vhodné.

Návrh na nařízení předběžného opatření a rozhodnutí o něm

Návrh na nařízení předběžného opatření musí dle bodu 418 Věcného záměru ČRS kromě obecných náležitostí podání[17] obsahovat:

- údaj o žalobě, kterou navrhovatel pro ochranu svého práva proti odpůrci podal nebo hodlá podat; případně též, kterého z více uplatněných nároků se předběžné opatření týká[18];
- důvod předběžného opatření;
- obsah předběžného opatření (petit);
- označení důkazních prostředků, jimiž mají být tvrzené skutečnosti osvědčeny.

Na rozdíl od stávající právní úpravy dochází k doplnění požadavku, aby navrhovatel uvedl, jaký návrh ve věci samé podal, resp. zamýšlí podat. Uvedená náležitost, jakkoli není v OSŘ výslovně stanovena, bývá v návrhu na nařízení předběžného opatření, logicky tedy toho podávaného před podáním návrhu ve věci samé, zpravidla uváděna za účelem podpory argumentace navrhovatele. Zamýšlené výslovné zakotvení uvedeného požadavku považují za vhodné, neboť to může směřovat k nižšímu počtu účelových či šikanózních návrhů na nařízení předběžného opatření, a to tím spíše v souvislosti s požadavkem na pravdivost tvrzení (viz výše).

Podstatnou změnou zakotvenou rovněž v bodě 418 Věcného záměru ČRS je možnost uvést v návrhu důvody pro vyloučení odpůrce z vyjádření k návrhu nebo důvody proti podmínění předběžného opatření složením jistoty. Uvedené právo navrhovatele souvisí se změnami, které jsou ohledně předběžného opatření zamýšleny, **tedy zakotvení možnosti odpůrce vyjádřit se k návrhu a podmínění předběžného opatření složením jistoty.**

Příslušnost soudu rozhodujícího o návrhu na nařízení předběžného opatření je upravena shodně jako v OSŘ, má tedy rozhodovat soud, u něhož probíhá řízení o žalobě, resp. soud, u které bude řízení o žalobě, kterou navrhovatel zamýšlí podat, probíhat.[19] Převzetí stávající úpravy považují za logické, neboť je tím vyjádřena provázanost řízení ve věci samé a předběžného opatření.

Za zásadní lze označit změnu ve lhůtě, která je soudu poskytnuta k rozhodnutí o návrhu na nařízení předběžného opatření. Jakkoli byla stávající lhůta lhůtou pořádkovou, soudy zpravidla jednaly tak, aby rozhodnutí v jejím rámci učinily. Na straně navrhovatele tím bylo významně posíleno legitimní očekávání okamžiku rozhodnutí o návrhu, což mělo pozitivní vliv na možnost stanovit odpovídající procesní strategii. Podle bodu 420 Věcného záměru ČRS má nicméně platit, že soud o návrhu rozhodne **bez zbytečného odkladu**, přičemž dá odpůrci možnost vyjádřit se k návrhu, pokud tomu nebrání účel předběžného opatření. Rok k projednání návrhu se zpravidla nemá nařizovat. **Uvedenou navrhovanou změnou dle mého názoru může docházet ke značnému omezení jednoho ze základních znaků předběžného opatření, a to jeho překvapivosti. Současně bude při absenci soudní judikatury k nové úpravě zprvu nepochybně obtížné rozhodnout, zda účelu předběžného opatření nebrání to, že se k němu bude odpůrce moci vyjádřit. Rovněž by taková změna měla vliv na očekávání navrhovatele ohledně rychlosti rozhodnutí o návrhu, neboť navrhovatel nebude předem mít ani orientační odhad, kdy soud o jeho návrhu rozhodne, a zda nedospěje k závěru, že je na místě získat vyjádření odpůrce.**

Autoři Věcného záměru ČRS v komentáři k tomuto bodu argumentují komparativní neobvyklostí stanovení lhůty pro rozhodnutí o návrhu, když uvádí, že ani v Rakousku či Německu stanovena není, případně, že k jejímu začlenění do OSŘ došlo až zákonem č. [30/2000 Sb.](#)[20] **Uvedená argumentace však dle mého názoru neobstojí.**[21] Pokud mají být zahraniční úpravy pouze inspiračním zdrojem, je pro mne překvapivé, že se autoři Věcného záměru ČRS rozhodli od

dlouholeté praxe v této věci zcela odhlédnout. **Osobně jsem jednoznačně pro zachování lhůty, byť by mohla být nepochybně delší než současných 7 dnů. Rovněž nepovažuji za vhodné, aby soudům byla ponechána relativně široká možnost uvážení ohledně toho, zda poskytnou odpůrci možnost se k návrhu vyjádřit či nikoli, resp. zda bude nařízen rok k jeho projednání. Mám za to, že by tyto možnosti měly být významně omezeny vyšší mírou konkretizace, a to uvedením, kdy k nim bude soud mít možnost přistoupit.**

Jestliže navrhovatel osvědčí existenci práva, jemuž má být poskytnuta ochrana, a existenci důvodů pro předběžné opatření, měl by soud dle bodu 421 Věcného záměru ČRS předběžné opatření nařídit. Současná právní úprava výslovně nestanoví, co se rozumí pojmem osvědčení, a proto bylo třeba uvedené dovodit až výkladem.^[22] Věcný záměr ČRS naproti tomu v bodě 193 výslovně uvádí, že skutkové tvrzení je osvědčeno, lze-li je považovat za převážně pravděpodobné, přičemž k osvědčení lze použít všech důkazních prostředků, a soud není při osvědčování vázán ustanoveními o dokazování. Jak uvádí komentář k uvedenému bodu, míra důkazu je nižší než u důkazu plného a postup při osvědčování je volnější.^[23] Požadavek na osvědčení se pak vztahuje jak na skutečnosti tvořící důvod předběžného opatření, tak na existenci práva, jehož ochranu navrhovatel požaduje, dochází tedy k jistému zmírnění oproti dosavadní úpravě.^[24]

Ve Věcném záměru ČRS není výslovně uvedeno, že pro nařízení předběžného opatření je rozhodný stav v době vyhlášení usnesení soudu prvního stupně.^[25] Jakkoli je tato skutečnost fakticky zachována, je nově pouze dovozována z toho, že v rámci řízení o stížnosti^[26] proti usnesení, kterým se rozhoduje o návrhu na nařízení předběžného opatření, je zakázáno uvádění novot.^[27] **Osobně však považuji za vhodnější, aby uvedené bylo stanoveno výslovně a nikoli pouze dovozováno.**

Stejně jako v dosavadní právní úpravě je pak dle bodu 422 Věcného záměru ČRS zachováno, že soud při nařízení předběžného opatření omezí dobu jeho trvání, pokud je to potřeba.^[28]

Jistota k zajištění náhrady škody nebo jiné újmy

K významné změně dochází ve Věcném záměru ČRS ohledně institutu jistoty na náhradu újmy, která může být nařízením předběžného opatření způsobena odpůrci. Nově se navrhuje stanovit, že předběžné opatření může soud podmínit složením přiměřené jistoty na náhradu újmy, která odpůrci nebo třetí osobě z předběžného opatření hrozí s tím, že je současně stanoveno, že předběžné opatření před složením jistoty nenabude účinky.^[29] ^[30] Předběžné opatření tedy bude (zřejmě) možno i přesto nařídit, což vyplývá rovněž z bodu 425 Věcného záměru ČRS, podle kterého soud předběžné opatření zruší, nesložil-li navrhovatel jistotu. Je tedy logické, že aby mohlo být předběžné opatření zrušeno, musí být bez složení jistoty nejdříve nařízeno. Otázkou zůstává, kdy bude předběžné opatření vykonatelné po složení jistoty.

Sama výše jistoty však není omezena žádnou částkou, která by byla navrhovateli předem známa, a není ani stanovena její horní či dolní hranice. V komentáři k bodu 423 Věcného záměru ČRS se k tomu uvádí, že bude-li jistota ponechána na úvaze soudu, může být lépe dosaženo účelu jistoty tím, že bude přihlédnuto k okolnostem případu.

Uvedenému závěru lze sice přisvědčit, nicméně jeho potenciální negativní důsledky pro navrhovatele Věcný záměr ČRS neřeší. **Pokud by další podrobnější úprava neměla následovat, pak s úpravou navrženou nelze souhlasit.** Dle mého názoru je zamýšlená úprava v rozporu s principem předvídatelnosti soudního rozhodnutí. Navrhovatel nebude předem vědět, jaké množství finančních prostředků bude třeba na složení jistoty. Bude-li tedy jistota z pohledu navrhovatele vysoká, nelze vyloučit, že navrhovatel nebude mít k dispozici dostatek finančních prostředků na její složení. Současně, podá-li navrhovatel proti výši jistoty opravný prostředek, uplatní se odkládací podmínka, dle které předběžné opatření před složením jistoty nenabude účinky, přičemž v takovém

případě může navrhovateli hrozit nebezpečí z prodlení. Obávám se rovněž o to, aby navrhovaná úprava naplnila požadavek vyslovený v § 13 OZ, tedy aby navrhovatel mohl důvodně očekávat, že jeho právní případ, tedy otázka jistoty, bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který byl již rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích.

V paragrafovém znění bude tedy nepochybně třeba stanovit další kritéria s jistotou související, resp. zvážit, zda právní úprava jistoty není v současném OSŘ v zásadě vyhovující.

Zrušení předběžného opatření

Věcný záměr ČŘS na rozdíl od stávající úpravy zakotvuje výslovně dvě možnosti zrušení předběžného opatření, a to zrušení bez návrhu a zrušení na návrh.[\[31\]](#)

Podle bodu 425 Věcného záměru ČŘS soud předběžné opatření bez návrhu zruší v případě, že:

- navrhovatel ve stanovené lhůtě nepodal žalobu;
- řízení o žalobě bylo pravomocně skončeno; byla-li odpůrci uložena povinnost k plnění, rozhodne soud o zrušení předběžného opatření až po uplynutí 30 dnů od vykonatelnosti rozsudku;
- navrhovatel nesložil jistotu.

Podle Věcného záměru ČŘS rovněž platí, že proti rozhodnutí soudu o zrušení není přípustná stížnost, neboť důvody pro zrušení jsou dostatečně určité a vychází ze skutkového stavu, který nemůže být zhojen. O zrušení by proto neměly být pochybnosti. Důvod zrušení předběžného opatření pro nesložení jistoty je pak novým proti úpravě OSŘ a je dán zamýšlenou změnou koncepce jistoty, když podle dosavadní právní úpravy platí, že v případě, že není jistota složena, předseda senátu návrh na nařízení předběžného opatření odmítne.

Předběžné opatření může být podle bodu 426 Věcného záměru ČŘS zrušeno též na návrh navrhovatele, přičemž proti takovému rozhodnutí soudu není možné podat opravný prostředek v podobě stížnosti.[\[32\]](#)

Věcný záměr ČŘS zakotvuje rovněž možnost odpůrce podat návrh na zrušení předběžného opatření, jestliže:

- pominuly důvody, pro něž bylo předběžné opatření nařízeno;
- důvody pro nařízení chyběly od počátku a odpůrce to nemohl uplatnit vyjádřením nebo stížností[\[33\]](#);
- odpůrce složil přiměřenou jistotu na náhradu újmy, která navrhovateli bez předběžného opatření hrozí.

K principu stanovování výše jistoty odpůrci Věcný záměr ČŘS bližší podrobnosti neuvádí, není tak zřejmé, zda bude odpůrce nejdříve žádat soud, aby výši jistoty stanovil, nebo zda soud již při nařízení předběžného opatření bude povinen výši jistoty stanovit. Osobně bych se přikláněl spíše ke druhé možnosti, aby na straně odpůrce nehrozilo nebezpečí z prodlení. Současně by to kladlo vyšší nároky na navrhovatele, který by ve svém návrhu musel o to podrobněji argumentovat k případné výši škody, která mu může vzniknout, pokud předběžné opatření buď nařízeno nebude, nebo nařízeno bude, ale odpůrci bude dána možnost složit jistotu na náhradu újmy, která by navrhovateli bez nařízeného předběžného opatření hrozila.

Věcný záměr ČŘS stanoví soudu pro rozhodnutí o návrhu na zrušení předběžného opatření lhůtu, která je stejná jako lhůta pro rozhodnutí o tom, zda bude návrh na nařízení předběžného opatření

vyhověno či nikoli - jedná se tedy o lhůtu bez zbytečného odkladu. Jednání ohledně zrušení předběžného opatření by zpravidla nemělo proběhnout.[\[34\]](#) V případě zrušení předběžného opatření bude přitom postačovat, budou-li rozhodné skutečnosti osvědčeny. Bez ohledu na to, o jakou formu zrušení předběžného opatření se bude v konkrétním případě jednat, pak bude mít navrhovatel právo se před samotným rozhodnutím vyjádřit.[\[35\]](#)

Pod vlivem Kleinovy koncepce je do Věcného záměru ČRS výslovně zakotveno, že pokud navrhovatel předběžného opatření dosáhl zjevně svévolně, může mu soud uložit trest proti svévoli.[\[36\]](#) Mám za to, že pokud dochází ke stanovování trestu za svévoli, měl by být stanoven obecně tak, že pokud kdokoli dosáhne určité výhody či prospěchu svévolí, pak mu hrozí trest. Stejně tak totiž může svévolí dosáhnout odpůrce zrušení předběžného opatření. Výši trestu bych pak spíše volil stanovit například procentem z hodnoty sporu, aby byla zachována jistá pružnost a hrozba pro stranu dopouštějící se svévole. Lze předpokládat, že pro určité ekonomicky lépe vybavené subjekty, nemusí být navrhovaná částka dostatečně odstrašující. Případně je třeba uvedené podrobněji rozpracovat např. s důrazem na rozdíl mezi fyzickými a právníckými osobami.

Náhrada újmy

Věcný záměr ČRS v zásadě zachovává stávající právní úpravu týkající se odpovědnosti za škodu způsobenou nařízeným předběžným opatřením odpůrci. V bodě 429 Věcného záměru ČRS se stanoví, že pokud bylo předběžné opatření zrušeno z jiného důvodu než proto, že žalobě navrhovatele bylo vyhověno nebo že odpůrce jeho nárok uspokojil, je navrhovatel povinen nahradit odpůrci nebo třetí osobě újmu, která jim předběžným opatřením vznikla. Povinnosti se může zprostit pouze v případě, že by k újmě došlo i jinak. Zachována je rovněž lhůta v délce 6 měsíců ode dne zrušení předběžného opatření, během které je odpůrce povinen žalobu podat, jinak právo na náhradu újmy zaniká.

V souvislosti s příslušností soudu k rozhodnutí o žalobě na náhradu škody se text Věcného záměru ČRS mírně odlišuje od stávající právní úpravy, když v bodě 430 stanoví, že k řízení je příslušný soud, který rozhodoval o předběžném opatření, nikoli tedy, jak stanoví § 77a odst. 3 OSŘ, soud, který v prvním stupni rozhodoval o předběžném opatření. Předpokládám však, že se jedná o prosté opomenutí autorů Věcného záměru ČRS, nikoli o záměr, aby mohl rozhodovat rovněž soud, který rozhodoval o předběžném opatření ve druhém stupni.

Beze změny nadále zůstává rovněž uspokojování pravomocně přiznané náhrady, která se uspokojuje ze složené jistoty a v případě více žalobců se rozdělí poměrně.[\[37\]](#)

Závěr

Jak je patrné, nepovažuji zvažované změny předběžného opatření za vhodné. Jsem toho názoru, že předběžné opatření by vlivem těchto úprav přestalo fakticky plnit funkci, kterou plní v rámci nynější úpravy civilního procesu, a přestalo by pro potenciální navrhovatele být rychlým a překvapivým řešením situace, ve které se ocitli. Domnívám se totiž, že pokud by takové úpravy našly místo i v rámci nového kodexu, prvek překvapivosti do značné míry vymizí, jistota nebude pro navrhovatele předvídatelná a navrhovatel nebude mít k dispozici, byť orientační předpoklad, kdy o jeho návrhu soud rozhodne. V konečném důsledku pak může mít odpůrce možnost složit jistotu a předběžným opatřením se neřídit, což značně devaluje úsilí navrhovatele, které vynaloží za účelem předběžného opatření dosáhnout. Pozornost účastníků by rovněž s největší pravděpodobností byla roztržena jak do řízení meritorního, tak do řízení o nařízení předběžného opatření, což jistě není cílem navrhovatelů.

JUDr. Aleš Nerada

[1] Viz k uvedenému tiskovou zprávu Ministerstva spravedlnosti ČR „Nový civilní soudní řád chce zrychlit a zefektivnit soudní řízení“ [online]. 2017-11-15 [cit. 2020-03-06]. K dispozici >>> [zde](#). Věcný záměr civilního řádu soudního [online]. 2017-11-15 [cit. 2020-03-06]. K dispozici >>> [zde](#) ; a to včetně komentáře k němu a jeho jednotlivým bodům uvedeného tamtéž.

[2] Viz Winterová, A., Dobrovolná, E., Lavický, P., et. al.: Věcný záměr civilního řádu soudního. Právní rozhledy, 2017, č. 23-24, s. 801.

[3] Tamtéž.

[4] Tamtéž.

[5] Druhou koncepcí je tzv. koncepce liberální, jejímž typickým rysem je, že sporné řízení považuje za: „[...] *soukromou záležitost sporných stran, resp. za zařízení sloužící pouze k prosazování jejich individuálních zájmů*“, viz k uvedenému, stejně jako k podrobnější charakteristice obou koncepcí, Lavický, P., Dvořák, B., Pro futuro. Právní rozhledy, 2017, č. 5, s. 153 a zdroje v tomto článku odkazované a citované, či Fiala, J., Historický vývoj některých procesních principů, zásad a institutů civilního procesu. Praha: UK, 1974, s. 30. V rámci liberální koncepce není stranám sporu uložena povinnost pravdivosti a zpravidla tak vítězí ta ze stran, která je v rámci soudního řízení lépe připravena a je procesně nápaditější při uplatňování argumentace. Srovnej s Winterová, A., Dobrovolná, E., Lavický, P., et. al. Věcný záměr civilního řádu soudního. Právní rozhledy, 2017, č. 23-24, s. 801.

[6] Česká advokátní komora nicméně vytvořila odbornou skupinu pro reformu civilního procesu, která zastává názor, že by mělo v rámci civilního procesu dojít k souběhu sociálního a liberálního přístupu, viz Rýdlová, H., Konference soukromé právo 2018 vyzvala k diskusi o novém procesu. Bulletin advokacie, 2018, č. 12, s. 79-83.

[7] Viz Winterová, A., Dobrovolná, E., Lavický, P., et. al. Věcný záměr civilního řádu soudního. Právní rozhledy, 2017, č. 23-24, s. 801, či Rýdlová, H., Nelze opravovat něco, co je v samém základu špatně - rozhovor s Petrem Lavickým o novém civilním řádu soudním. Bulletin advokacie, 2017, č. 12, s. 6-8.

[8] Viz Winterová, A., Dobrovolná, E., Lavický, P., et. al. Věcný záměr civilního řádu soudního. Právní rozhledy, 2017, č. 23-24, s. 801. Autoři Věcného záměru ČRS jako inspirační zdroj uvádí rovněž

právní úpravu švýcarskou, německou, nadnárodní projekty či zprávy mezinárodních organizací.

[9] Viz komentář k části 5, hlavě II., dílu 1 Věcného záměru ČŘS.

[10] Viz komentář k bodu 414 Věcného záměru ČŘS.

[11] Viz bod 415 Věcného záměru ČŘS.

[12] Autoři Věcného záměru ČŘS jako příklad uvedené hrozby uvádí dům, který má být zbourán, přičemž k tomuto domu navrhovatel uplatňuje nějaké právo, logicky by se tak práva nemohl dovolat, pokud by byl dům zbourán, viz tamtéž.

[13] Srov. § 76 odst. 1 OSŘ.

[14] Viz Drápal, L., Bureš, J. a kol.: Občanský soudní řád I, II Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 442-446.

[15] Uvedené potvrdil např. KS v Hradci Králové rozsudkem ze dne 2. 5. 2000, sp. zn. 18 Co 18/2000, když rozhodl, že kupní smlouva, kterou prodávající porušil zákaz převodu věci (v tomto případě nemovitosti) uložený mu vykonatelným předběžným opatřením ve smyslu § 76 odst. 1 písm. e) OSŘ, je pro rozpor se zákonem absolutně neplatná, obdobně viz usnesení NS ČR ze dne 31. 3. 2014, sp. zn. 29 ICdo 50/2013.

[16] Viz bod 417 Věcného záměru ČŘS.

[17] Podle bodu 36 Věcného záměru ČŘS musí každé podání obsahovat v zásadě shodné náležitosti jako v § 42 odst. 4 OSŘ, tedy a) označení soudu, jemuž je určeno, b) označení stran jménem, příjmením, bydlištěm (názvem a sídlem právnické osoby) a jejich postavením ve sporu, označení zástupců, zmocněnců, označení podatele, není-li stranou, c) označení předmětu sporu, d) označení a počet příloh, e) návrh (co se požaduje) nebo sdělení, f) podpis podatele nebo jeho zástupce nebo zmocněnce; v advokátském sporu podpis advokátův, g) datum podání. **Některé požadavky budou dle mého názoru problematické, např. dvojznačnost data podání, či absence jednoznačné identifikace strany, pokud bude vymezena pouze navrhovanými identifikátory.** Některé požadavky pak považují spíše za nadbytečné, jako počet příloh.

[18] Podle bodu 422 Věcného záměru ČŘS, stejně jako v dosavadní právní úpravě, platí, že pokud navrhovatel dosud žalobu nepodal, stanoví mu soud při nařízení předběžného opatření lhůtu k jejímu podání.

[19] Viz bod 419 Věcného záměru ČŘS.

[20] Naproti tomu však např. § 328 odst. 2 zák. č. 160/2015 Z. z., civilný sporový poriadok, stanoví lhůtu pro rozhodnutí o neodkladnom opatrení (ekvivalent předběžného opatření) v délce 24 hodin,

resp. 30 dnů.

[21] Viz bod 420 Věcného záměru ČŘS.

[22] Za osvědčenou je považována taková skutečnost, jeví-li se alespoň pravděpodobná, viz k uvedenému Drápal, L., Bureš, J. a kol.: Občanský soudní řád I, II. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 435-441, Hrnčířík, V., O neústavnosti a nepromyšlenosti právní úpravy předběžného opatření podle občanského soudního řádu. Právní rozhledy, 2010, č. 10, s. 348, či usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 2. 2008, sp. zn. II. ÚS 2419/07.

[23] Viz bod 419 Věcného záměru ČŘS.

[24] Viz bod 421 Věcného záměru ČŘS.

[25] Viz § 75c odst. 4 OSŘ.

[26] Opravným prostředkem proti usnesení je nově výhradně stížnost, viz bod 310 Věcného záměru ČŘS.

[27] Viz komentář k bodu 421 Věcného záměru ČŘS.

[28] Srov. § 76 odst. 3 OSŘ.

[29] Podle bodu 424 Věcného záměru ČŘS lze o jistotě rozhodnout rovněž na návrh, a to jak navrhovatele, tak odpůrce, i po nařízení předběžného opatření. Důvodem pro takovou změnu může být například změna okolností či nové skutečnosti.

[30] Soud tak nicméně dle bodu 423 Věcného záměru ČŘS neučiní v rozsahu, v němž navrhovatel splňuje podmínky pro přiznání pomoci s náklady.

[31] Zrušení předběžného opatření na návrh, a to jak na návrh navrhovatele, tak na návrh odpůrce, bylo podle OSŘ možné, nicméně tato možnost nebyla uvedena výslovně.

[32] To je logické, protože navrhovatel je tím, kdo nejlépe dokáže posoudit, zda subjektivně vnímá potřebu existence předběžného opatření či nikoli.

[33] Jak vyplývá z komentáře k bodu 426 Věcného záměru ČŘS, pokud měl odpůrce možnost se k návrhu vyjádřit, nemá možnost z uvedeného důvodu zrušení předběžného opatření požadovat.

[34] Viz bod 427 Věcného záměru ČŘS.

[35] Tamtéž.

[36] Viz bod 428 Věcného záměru ČRS. Trest proti svévoli přitom nesmí přesáhnout částku 100.000,- Kč, jak vyplývá z bodu 64 Věcného záměru ČRS.

[37] Viz bod 431 Věcného záměru ČRS a srov. s § 77a odst. 4 OSŘ.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)